

Hegedüs László

Hegedüs László 1920-ban született Budapesten. Korai tehetség volt, szinte csodagyerekek, művészi tanulmányútja mégis több mint 25 esztendeig tartott. 1948-tól 1973-ig – ennyi időt töltött Párizsban, Londonban, Angliában, Ausztráliában és a világ más helyein, s mindegyik elismerést vívott ki művészetének és a magyar kultúrájának.

Az utóbbi évtizedekben gyakran hallhatunk idegenbe szakadt művészeink-tudósaink sikereiről. Ebben képességeik mellett mindig része volt (és van) annak a szellemi poggyásznak is, amit útjukra vittek magukkal: a hagyományoknak, az iskolának, mely felkészítette őket hivatásukra, mesterségük gyakorlására. Közéjük sorolható Hegedüs László is, aki kitűnő mesterektől, nagy művészpédagógusoktól vette át a stafétabotot, akik a mesterségbeli tudás mellett a hivatástudatot is átplántálták tanítványaikba. Még középiskolás volt, amikor elkezdte tanulmányait *Aba Novák Vilmos*nál, az 1930-as évek korán kihunytt üstökösénél, akinek kirobbanó temperamentumát, „hangszerelését” a kortársak méltán hasonlították Bartók Béla erejéhez és eredetiségéhez. A Főiskolán a magyar tájak feledhetetlen lírikusának, *Szönyi István*nak lett a tanítványa. Tehetségének kibontakoztatására azonban a legnagyobb hatással *Vaszary János* robusztus egyénisége volt. Leginkább az ő kísérletező magatartása folytatójának tekinthető Hegedüs. Éppúgy kerüli az egyhangúságot, a bevált recepteket, mint mestere, mert ez akadályozná céljainak megvalósításában: a művészet örök törvényeinek szolgálatában... Mint rangos elődje, Vaszary, maga is elsősorban rajztehetség. De ennek kiemelése nem jelenti festői érdemeinek kisebbítését, hiszen ez a készség minden művészi tevékenység alapja és előfeltétele.

Ma már kevesen tudhatják, hogy Hegedüs

az 1940-es évek végén a művészi anatómia előadója volt a Pázmány Péter Tudományegyetemen, tehát a világhírű Barcsay Jenő elődje a magyar művészeti felsőoktatásban, s azóta sem lett hűtlen az alakrajzhoz; grafikai lapjai között, a Degas szellemét idéző litográfiák mellett egy egész „Művészeti anatómia” lapjai rejlenek...

Ha valakinek nem volt módja az 1940-es években közvetlenül észlelnie kirobbanó sikereit, a jelzett nevekkel felvillantott szellemi magatartás deja vue-ja révén mégis ismerős-ként üdvözölheti Hegedüs mai újra-bemutatózásait, amelyben a Balaton és a Velencei-tó ismerős fény-vízióit magától értetődő természetességgel követik a 25 éves „vándorévek” eredményei: a Temze vedutái, látképei, a Tower és a Westminster sziluettjei, Melbourne és Sidney katedrálisainak körvonalai...

Hegedüs hagyományörzően kozmikus festészetének félreérthetetlenül magyar szellemével áll összhangban a világot-járt művész nemrégiben történt hazatérése is. Híre-neve ugyan még ismertebb e negyedszázados vándorévek állomásain és művészeti életében, mint itthon. Pedig igazán érdemes lenne rangot jelző külhoni kritikusaikhoz hasonló elmélyült vizsgálat tárgyává tenni törekvéseit: festészetben és grafikában egyaránt jelentős teljesítményeit.

*

Hegedüs László azon művészeink közé tartozik, akik méltó tekintélyt vívtak ki maguknak a képzőművészetek nemzetközi versenyében. Különösen a Brit Nemzetközösség szakmai fórumain, a francia, angol és ausztrál kritikusok körében részesült szép elismerésben. A Nemzetközösség művészeit tömörítő Royal Society-nek pedig megbecsült tagja és számontartott kiállító művésze ma is.

P. Károlyi Zsigmond